

Kyrkan på Matongo, Kenya.

Afrikansk soldat i det heliga landet

Som elev vid Matongo Bibelskola under kursen april—augusti 1965 har vi också haft Jefta Michoro. Han är född 1920 och har ett tiotal år varit evangelist i Kenyas Lutherska Kyrka. Han prästvigdes 1964.

Hans levnadsöde har fånglat mig av två orsaker. Dels visar det, hur Gud i sin nåd kan handla med människor som av blandade uppsåt sökt vinna det kristna namnet. Dels visar hans berättelse så mycket av en afrikans skarpa iakttagelseförmåga, där vi européer kanske inte skulle se så mycket. Det pastor Michoro såg i det heliga landet under ett av krigsåren har under bibelskolans arbete med den Heliga Skrift kommit att leva upp i hans sinne.

För iakttagelsernas riktighet kan ju endast han själv svara.

Övers. anmärkn.

”Se jag förelägger eder i dag välsignelse... om I hören HERRENS, eder Guds bud.”

(5 Moseb. 11:26—27)

Jag tackar Gud som skänker sin välsignelse åt oss syndare. Det är han som frälsar människor. Till en tid försöker de själva klara sina angelägenheter. Med mig själv, till exempel, var det så att jag inte frågade efter Gud. Jag lyssnade inte till hans Ord, jag förstod det inte, även om jag gick till gudstjänsterna, utan när Guds Ord predikades kunde jag varken höra eller förstå någonting. Men i sin nåd övergav inte Gud mig. I stället hörde han mig och gjorde så att jag fick sitta ner vid hans Ord, även när jag inte förstod.

Jag döptes den 12 nov. 1938 i Kericho (en stad, 5 mil från Matongo), i en kyrka tillhörande Africa Inland Mission. När jag döptes visste jag inte av vilken orsak det skedde. Jag hade bara i tankarna att få ett kristet namn. Jag ville ha något att berömma mig av. Jag hade inga tankar på livet, ty jag visste i verkligheten inte om att det finns något evigt liv. Jag trodde detta bara var sagor. Predikanterna i den kyrkan gjorde inte sitt arbete något vidare bra. Jag tror nämligen att de som döptes samtidigt med mig hade samma inställning som jag. Men fastän det var på det sättet, lämnade inte Gud mig utanför sin kristna kyrka, jag som ändå burit mig så illa åt.

År 1941, i oktober månad, begav jag mig i väg för att bli inskriven i Kungliga Afrikanska Infanteriet, där jag ville bli soldat, men inskrivningsnämnden skickade hem mig igen. Jag dög inte att enrolleras som

soldat utan blev underkänd. Jag återvände hem, och så bad jag till Gud: ”O Gud, himmelske Fader, varför har jag blivit vrakad? Jag vill ha arbete. Vad skall jag göra? Hjälp mig nu, när jag återvänder till nämnden, så att de inte säger nej! Och led mig du, för Jesu Kristi skull. Amen.” Så begav jag mig en andra gång att stå inför nämnden. Den antog mig, och jag blev enrullerad. Vad jag blev glad! Verkligen! Jag var enrullerad! Då tackade jag Gud.

Detta Guds handlande, att svara på mina böner, visade mig att Gud fanns, och vidare att han var mäktig att hjälpa. Därigenom fick jag hjälp i min tro och mitt kristna liv alltifrån den tiden.

När jag kom till exercisplatsen vid Masenodepån var vi 350 man i vårt läger. I den andliga världen fanns det en predikant som ledde böner och läsningen av Guds Ord. Jag gladdde mig över att kunna gå till dessa böner, eftersom jag tänkte så i mitt hjärta: ”Gud hjälpte mig, så att jag fick det arbete jag önskade mig. Då kan jag inte försumma att komma till andaktsstunderna varje kväll och gudstjänsterna på söndagarna.”

Efter en kort tid lämnade vi Maseno och begav oss till Ruiru, på den andra sidan Nairobi. Vi fick en präst från Kyrkomissionssällskapet (C. M. S.) som ledde våra gudstjänster på söndagarna. Här började jag förstå att det är skillnad på predikningar. Det blev predikningar som gick in i mig. Det var något helt annat än de predikningar jag hört förr, när jag var i hemtrakten. Här fick jag höra om det liv som finns hos Jesus, om man tar emot honom och tror på ho-

nom. Prästen sade med kraft: "Nu är Ni soldater. Det kan hända att du dör, att du stupar en dag du inte tänker dig det. Nåväl, vart skall du då ta vägen? Om du vill ha Livet, sök då Jesus. Bliv vän med honom. I honom, men endast i honom, kan var och en som tror få evigt liv. Att så sker, det är Guds vilja." Ja, verkligen, den här prästen lärde oss något om faran av att dö. Jag för min del började frukta för att jag kunde dö. Jag började tänka så här: "Sannerligen! Det var ett farligt arbete jag strävade efter! Om det är på det sättet, skall jag då inte försumma några kvällsböner!"

Efter några månader lämnade vi Ruiru och förflyttades till Giligili. Där fick vi inte någon fältpräst, och inte någon annan andlig vägledare heller. Nåväl, det tyckte jag inte om. Jag började här med att bli lite vägledare själv. Jag letade upp någon järnbit att slå på, som jag kunde ha som klocka att kalla med på kvällen. Några få kamrater infann sig och kom under min ledning. Jag reste mig och föreslog en psalm, där efter läste vi ett kapitel i Bibeln, och så bad vi. När vi hållit på någon tid, fick vi förflyttning. Det gällde en lång transport, till Egypten.

Vi gladdes allesammans över den resan, därför att Egypten lockade oss som ett fjärran land. Jag och en del kamrater gladdes, därför att vi såg fram emot att få se ett bibliskt land.

Under vår sjöresa från Mombasa fortsatte vi ombord på båten med våra andaktsstunder så som vi hade blivit vana. Efter sju dagar kom vi till Aden, där båten gjorde uppehåll i sex dagar och bunkrade. Det

var en stor båt. Våldigt många passagerare var soldater. Soldaterna var över ett tusen. Aden var en stor stad, men där var bara berg. Efter de sex dagarna fortsatte vi åter vår resa mot Egypten. Under denna del av resan råkade vi verkligen ut för besvärligheter. Vi färdades nämligen i en kraftig storm, och vågorna var höga som berg. Nästan alla ombord blev våldigt sjösjuka, så att de till slut misströstade om allt. En del av soldaterna kastade sina pengar i havet, då de menade att pengarna i alla fall inte hade något värde mer. Men det tilltaget ångrade de några dagar senare. Jag kände inte den minsta sjösjuka.

Efter femton dagar nådde vi land vid Suezkanalen. Det var ett fullständigt främmande land. Vi förvånade oss mycket över ett sådant land. Vi blev förlagda en och en halv mil från kanalen. Jag fick där samma arbete som tidigare att vara ledare för mina kamrater vid andakterna. Jag hade ju min vanliga tjänst som infanterist. Detta andra arbete, att vara andlig ledare för kamraterna, var alltså ett fritidsarbete. Vi fick en fältpräst från Kyrkmissionssällskapet, en europé, missionär från Kenya. När vi var där, kom han varje söndag för att förrätta gudstjänst. Han förrättade också H. H. Nattvard. Vi var glada att ha en präst i vår närhet. Så småningom gav han mig i uppdrag att undervisa dopkandidater. Han gav mig en katekes, och jag bedrev arbetet med glädje. I början hade jag mycket folk. Jag fortsatte också med andaktsstunderna. Här kom jag verkligen fram till något nytt. Den heliga historien blev levande. Jag insåg att tidigare, i Africa Inland Mission och hos Sjundedagsadventister-

na där hemma i vår hemtrakt, hade vi bara fått lära oss lagiskhet, ”så skall du göra, så får du inte göra”, men här fick vi verkligen höra om livet i Kristus, d. v. s. om frälsning och nåd.

Efter två månader förflyttades vi till Alexandria. Hela detta land var oerhört torrt. Våldigt många människor är muhammedaner där. Där fick vi till fältpräst en afrikan från Uganda. Men han kom till oss bara några få gånger. Här fick jag stora svårigheter att brottas med. Det rädde ett förskräckligt otuktligt liv där. Många av vårt folk föll i den trafiken. Våra ledare försökte kraftigt varna soldaterna, men ofta var det nog så att de predikade för döva öron.

Men därefter bröt vi upp därifrån och flyttade till Tobruk. År 1942, i juni månad, blev där ett blodigt slag. Jag för min del fick aldrig tillfälle att kämpa med fienden i främsta linjen, men jag och mina afrikanska kamrater utförde olika slags handräckningstjänst åt dem som kämpade där framme på vår sida. Vi såg varje dag hur tyskarna fällde bomber. Vi lärde oss fullständigt att hålla bombplanen under uppsikt så att vi tog oss till vara och tog fullständig betäckning, när vi såg att bomberna var på väg ned.

Vi tvingades under reträtten återvända till Alexandria och därefter till Kairo. Under vistelsen i Kairo fick jag permission till Jerusalem. Vi reste till Gaza. Jag förvånades över att se hur olika detta land var jämfört med Egypten. Vi såg oerhört mycket frukt. Jag tror att vi färdades i två dygn med tåget från Kairo till Jerusalem. Dit anlände vi kl. 10 f. m. Vi fördes i bilar från järnvägsstationen till ett läger utanför

själva staden. Och tänk! Det första ord vi där fick höra var detta: "Här är platsen där David dödade Goliat!" Vi visades platsen där Goliats här låg, likaså Davids, och platsen där David nedlade sin fiende. På just den platsen hade vi vårt gudstjänsttält för morgon- och aftonböner. Innan vi begav oss ut på rundturer i staden, samlades vi på kvällen före i andaktstältet för bön. Vi hörde en afrikansk kaplan, en man av kikuyustammen. Han läste ur Matteusevangeliet om Jesu lidande och om hur Jesus förnekades av Petrus tre gånger. Han betonade följande: "Detta är det heliga landet, där vår Frälsare föddes. Här samlade han omkring sig en skara, tolv stycken. En förrådde honom. En annan förnekade honom tre gånger, men han kom ihåg sin synd, när han hörde tuppen gala. Då grät han bittert." Följande dag visades vi omkring i staden. Härvid kom vi till ett mycket stort hus. Vi gick in och fick se att det var en kyrka. Man sade att det var aposteln Andreas' kyrka. Där fanns många böcker, både psalmböcker och biblar, utlagda i bänkarna. Vi lämnade kyrkan och fortsatte och såg en stor dal, i vilken judarna förr brände sina barn i eld för att bära fram dem som offer, en sed som konung Josia förbjöd. På andra sidan låg det en liten trädgård. Man sade oss att det var just den som hade köpts för Judas' trettio silverpenningar, för vilka han hade sålt vår Frälsare. Vi gick in i staden genom en stor port på östra sidan, inte långt från Sions berg. Där i närheten ligger också konung Herodes' palats. Inuti detta palats såg vi många föremål från fordom, vilka samlats som minnen. Vi stod också på taket av detta palats och

såg hela staden Jerusalem. I närheten av Herodes' palats finns aposteln Jakobs kyrka. Inuti denna kyrka är den plats belägen, där Jakob dödades av Herodes. Åt höger, d. v. s. bakom Sions berg, finns en kyrka som kallas Vilans kyrka. Det var där Maria, vår Herres moder, skall ha dött. Vi fick också se en liggande staty av henne i naturlig storlek. Vi följde vägen, på vilken Maria skall ha förts till Getsemane, där hon blev begravnen. Man visade oss också Marias grav. Men i den romerska kyrkan här i mitt land lär man ut att Maria aldrig dog! Jag begriper inte vad katolikerna nu skall säga om den här kyrkan, som de ju brukar! — Där är också platsen där Stefanus stenades till döds. Något bortom ligger Oljeberget. Där är platsen där Jesus intog måltiden den sista aftonen med sina lärjungar. Där finns en kyrka, byggd av engelsmännen och tillhörande Church of England. Här var det Jesus fick sig en åsna och en åsnefåle och genom Getsemane red in genom den sköna port som ligger i närheten av aposteln Petrus och den heliga Annas kyrka. Längre ner, men ganska nära, finns det stora templet från fordom där Jesus gick in och drev ut dem som bedrev handel därinne. Detta tempel förstördes under romarnas tid, inte så många år efter vår Herres himmelfärd. Vi fick se en lämning av en mur. Denna är liksom judarnas kyrka. Där bad de. Det är den plats som kallas "klagomuren". Under senare tid har där byggts en stor islamitisk moské. Vi såg där i närheten platsen, där Jesus skall ha omskurits, efter vad vägvisarna berättade för oss. Man visade oss också platsen, där Abraham bar fram sin son Isak som ett offer åt Gud.

Där i närheten finns dammen Betesda, den som ”kom i rörelse”. Den förste sjuke, som då kom i vattnet, blev frisk. Högre upp, nära Petruskyrkan, ligger en annan mycket stor kyrka. Där är platsen, där målet mot Jesus ägde rum i Kaifas’ palats. Där är också vägen som Jesus följde när han bar sitt kors för att föras ut till Golgata kulle och korsfästas där. Just på den platsen har det byggts en stor kyrka, som är större än alla andra kyrkor i Jerusalem. Inuti denna kyrka visar man oss Jesu grav, och denna grav ligger i själva mitten av staden Jerusalem. Det är inte långt från konung Herodes’ palats. Inne i denna kyrka har graven fått liksom ett eget hus. Om man står utanför kyrkan, kan man inte se detta hus, men när man kommer in kan man se det. Denna kyrka är byggd av olika bekännelser eller kyrkosamfund, men så blev man oense. De kristna i ett kyrkosamfund ville att kyrkan skulle räknas som deras, och så blev det ett bittert krig där kristna i tusentals fick sätta livet till. När jag nu studerar i bibelskolan på Matongo, har jag fått läsa om många andra krig de kristna varit indragna i. Jag har t. ex. läst om kriget mellan romare och judar, vilket slutade med att Titus intog Jerusalem år 70, vidare korstågen som pågick under många år, likaså reformationskrigen eller trettioåriga kriget. När jag nu jämför med det jag hörde i Jerusalem, så förstår jag nu vad jag då misslyckades förstå, ty jag hade då inte tillräcklig kunskap i förväg. Jag hörde visserligen talas om något krig mellan romare och judar, men det kunde jag inte då begripa mig riktigt på. Men när jag nu får undervisning, så tänker jag vidare på det jag

hörde när jag var i Jerusalem. Detta lär mig att en människa på sin första resa inte kan förstå så många saker som när hon gör resan andra gången.

Vi begav oss vidare från Jerusalem för att besöka Betlehem. Vi färdades på den landsväg som de vise männen färdades på, när de av stjärnan leddes till Betlehem för att se och tillbedja det nyfödda Jesusbarnet. Så kom vi då till Betlehem, som inte ligger långt från Jerusalem, endast c:a 13 km. Vi gick dit till fots och återvände likaledes till Jerusalem till fots. I Betlehem såg vi en mycket stor kyrka som hade 12 klockor, var och en lika stor som den vi har på Matongo. Denna kyrka är byggd på den plats där vår Frälsare föddes. I närheten ligger ett hem för föräldralösa barn. När vi stod på taket till detta hus, såg vi platsen där herdarna höll vakt om natten över sin hjord och där änglarna uppenbarade sig och gav dem budskapet att det barn som fötts var Frälsaren. Men denna kyrka i Betlehem är katolsk och hör alltså till den romerska kyrkan.

Därefter begav vi oss till Jeriko. När vi färdades vägen fram, kom vi till ett hus, inte särdeles vackert. Man sade oss att det var värdshuset, dit den barmhärtige samariten förde mannen som hade blivit illa tilltygad av rövarena. Vi fortsatte vår färd neråt, vid pass tre mil, och kom så till Jeriko. Denna väg var synnerligen brant på grund av de stora bergen. Jeriko är en stad som jag inte fann så väldigt stor, men ganska stor ändå. Om vi fortsätter förbi denna stad, finner vi i denna del av landet en flod som i storlek överträffar Sonduflo den i närheten av Matongo. Där finns en mycket stor bro på vägen till Galiléen, vilket är ett

helt annat land. Denna flod är Jordan, i vilken vår Herre Jesus döptes.

Längre ner efter denna flod, efter ungefär en halvmil, kommer man till Döda Havet, i det land där Sodom och Gomorra en gång låg. När dessa städer förbrändes, blev de till aska, och därefter svallade havets vatten över alltsammans. Detta hav är 18 km brett och 85 km långt. I detta hav finns det ingen levande varelse. Varje levande varelse skulle dö däri. Vi tvättade oss i detta vatten, men vi varnades för att dricka det. Den som drucke detta vatten komme att dö på stunden. Så sade man oss där i varje fall. Inne i staden Jeriko finns det en källa som man sade var mycket gammal. Profeten Elisa lade salt i den, och vattnet blev så friskt att det kunde användas av människor. Efter vad vi läser i 2 Kor. 2:19—22 sade folket i Jeriko till Elisa: "Stadens läge är ju gott, såsom min herre ser, men vattnet är dåligt." Han bad dem då att de skulle hämta fram salt. Han kastade det i vattnet och sade: "Så säger Herren: 'Jag har nu gjort detta vatten sunt.'" "Och vattnet blev sunt och har förblivit så ända till denna dag." Med Guds hjälp är allt möjligt.

— — —

Jag har här skrivit ner några få saker, men jag har glömt mycket, ty den anteckningsbok där jag nedtecknade många ting har kommit bort. Jag har också sökt visa, hur jag sett Guds beskydd och den frälsning han berett. Han älskade så världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom icke skall förgås utan hava evigt liv.

När jag själv tänker efter, ser jag att en människa kan läsa sin Bibel länge utan att förstå någonting av vad den vill säga, eller hon kan gå i kyrkan och höra predikningar utan att förstå någonting. Jag har sett hur jag lurade mig själv i början. Hör bara! Jag blev vägvisare för mina kamrater i deras böner och deras läsning, så att de till och med blev döpta, men själv förstod jag inte det jag läste, jag trodde bara det var "berättelser".

Men i dessa dagar har det där som jag läste eller hörde talas som "berättelser" kommit fram, så att jag nu känner igen det efter många utläggningar i bibel-skolan. Men Guds Ord varnar oss att vi inte skall söka hålla oss undan från Herren, utan vi skall förtrösta på honom, och då skall han undervisa oss om den väg vi har att gå. Han lär oss att göra hans vilja, ty det är Gud som skall rädda oss från våra fiender. (Psalt. 143:8b—10).

Jefta Michoro

(Översatt av Josef Imberg)